

TWORZYWA SZTUCZNE	NORMA BRANŻOWA	BN-79
	Materiały tapicerskie dla motoryzacji Metody badań Sprawdzanie wymiarów	6390-01.02
		Grupa katalogowa X 29

1. Rodzaje pomiarów. Rozróżnia się cztery rodzaje pomiarów:

- pomiar długości rulonu materiału tapicerskiego za pomocą przyrządu z licznikiem,
- pomiar długości rulonu materiału tapicerskiego za pomocą taśmy pomiarowej,
- pomiar szerokości powłoki,
- pomiar grubości.

2. Pomiar długości rulonu materiału tapicerskiego za pomocą przyrządu z licznikiem

Przyrządy

a) Urządzenie do pomiaru długości, typ SP-2 z licznikiem. Koło pomiarowe licznika powinno być zaopatrzone w gumowy bieżnik, a obwód koła powinien wynosić 0,5 m.

b) Urządzenie do sprawdzania wyglądu zewnętrznego materiału (przeładowarka przemysłowa).

Wykonanie pomiaru. Rulon materiału tapicerskiego umieścić na urządzeniu do sprawdzania wyglądu zewnętrznego. Nad stroną powleczonej umieścić przyrząd do pomiaru długości i przesuwając wstęgę materiału przez przyrząd. Na liczniku odczytać długość materiału w rulonie z dokładnością do 0,1 m.

3. Pomiar długości rulonu materiału tapicerskiego za pomocą taśmy pomiarowej

Przyrządy. Nierozciągliwa taśma pomiarowa o działce elementarnej 0,01 m i długości co najmniej 2 m.

Wykonanie pomiaru. Odwinąć z rulonu kilka metrów materiału tapicerskiego i ułożyć na sztywnej, płaskiej powierzchni o długości co najmniej 2 m i szerokości mierzonego materiału w taki sposób, aby nie było na materiale, załamania, fałd i nierówności. Zmierzyć za pomocą taśmy pomiarowej z dokładnością do 0,01 m długość rozłożonego materiału wzdłuż jego krawędzi i zaznaczyć miejsce, do którego został wykonany pomiar. Zmierzoną część materiału zwinąć w rulon. Z odwijanego rulonu odwinąć dalszy

odcinek materiału i zmierzyć jego długość w taki sam sposób, jak poprzednio. Postępując w taki sam sposób, zmierzyć długość całego rulonu materiału.

Długość materiału tapicerskiego w rulonie jest równa sumie zmierzonych odcinków.

4. Pomiar szerokości powłoki

Przyrządy. Nierozciągliwa taśma pomiarowa o działce elementarnej 0,01 m i długości do 2 m.

Wykonanie pomiaru. Badany materiał tapicerski rozłożyć na płaskiej, sztywnej powierzchni o szerokości większej niż szerokość mierzonego materiału w taki sposób, aby nie było na nim załamania, fałd i nierówności. Szerokość powłoki mierzonego materiału, którego długość wynosi powyżej 50 m, należy zmierzyć w trzech miejscach, w możliwie równych od siebie odstępach. Jeżeli długość materiału tapicerskiego wynosi więcej niż 50 m, szerokość powłoki należy zmierzyć w 5 miejscach. Pomiar szerokości powłoki należy wykonać pod kątem prostym w stosunku do długości mierzonego materiału, z dokładnością do 5 mm. Pierwszy i ostatni pomiar powinien być przeprowadzony w odległości co najmniej 3 m od końców materiału.

Za szerokość powłoki należy przyjąć średnią arytmetyczną wykonanych pomiarów.

5. Pomiar grubości

Przyrządy. Czujnik mechaniczny, optyczny lub elektroniczny, umożliwiający pomiar grubości z dokładnością do 1 μm . Powierzchnie stykowe czujnika powinny mieć kształt koła. W przypadku materiału tapicerskiego z litą powłoką tworzywową należy stosować czujniki ze stopkami o średnicy 0,01 m, a w przypadku tkanin z powłoką spienioną - ze stopkami o średnicy 0,03 m. W przypadku tkanin z litą powłoką tworzywową nacisk pomiarowy stopki powinien wynosić najwyżej 0,05 N/mm² (0,005 kg/mm²), a w przypadku tkanin z powłoką spienioną - najwyżej 0,05 N/mm² (0,0005 kg/mm²).

Zgłoszona przez Zjednoczenie Przemysłu Tworzyw i Farb PLASTOFARB
Ustanowiona przez Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Tworzyw i Farb PLASTOFARB dnia 10 lipca 1979 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 lipca 1980 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 18/1979 poz. 87)

Przygotowanie próbek. Z pobranego w sposób podany w BN-79/6390-01.01 materiału tapicerskiego wyciąć w odległości co najmniej 0,1 m od brzegów 6 próbek o wymiarach 100 X 100 mm, w możliwie równych od siebie odstępach w ten sposób, aby brzegi próbek były równoległe do wstęgi materiału. Przed przystąpieniem do pomiaru próbki należy poddać klimatyzacji w warunkach podanych w BN-79/6390-01.01 p. 3.

Wykonanie pomiaru. Przed przystąpieniem do pomiaru należy sprawdzić, czy próbki i stopki czujnika są czyste.

Następnie na każdej próbce wykonać pomiar grubości z dokładnością do 10 μm w trzech różnych miejscach, w odległości co najmniej 0,02 m od brzegów próbki.

Stopki czujnika powinny być ustawione równoległe do mierzonych płaszczyzn. Po 10 s odczytać na skali przyrządu wynik pomiaru.

W przypadku materiałów tapicerskich z wytłaczanym wzorem, przy pomiarze grubości nie należy uwzględniać zagłębień w powłoce.

Za wynik należy przyjąć średnią arytmetyczną pomiarów wykonanych na 6 próbkach.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę - Zakłady Tworzyw Sztucznych ERG, Oława.

2. Normy związane
BN-79/6390-01.01 Materiały tapicerskie dla motoryzacji.
Metody badań. Pobieranie i przygotowanie próbek do badań właściwości fizykomechanicznych

3. Inne dokumenty normalizacyjne
WT Fiat 9.55490 Załącznik 14 Sztuczne skóry i laminaty winylowe. Pomiar wymiarów

4. Autorzy projektu normy - inż. M. Nowak - Zjednoczenie Przemysłu Tworzyw i Farb PLASTOFARB, inż. Joanna Lewandowska - Instytut Przemysłu Tworzyw i Farb INFARB.